

KVALITETSKLEDNING AV NORSK LAUVTRE; EIK OG OSP

Dokumentert kvalitet.

Denne kvalitetsledning av lauvtre er designet for norsk lauvtrevirke, og sortert i henhold Norsk Lauvtrekvalitet sitt kvalitetspråk. Eikesymbolet garanterer for god kvalitet.

LAGRING OG OPPBEVARING AV

KVALITETSKLEDNING AV OSP OG EIK

Lauvtrekledning er et levende materiale som forandrer dimensjon og form i forhold til omgivelsenes klima. For at kledningen skal beholde sin kvalitet må de nedenstående momentene følges ved lagring.

Kvalitetsledning av osp og eik skal lagres i et tørt lager.

Kvalitetsledning av osp og eik skal ikke lagres i innendørs klima.

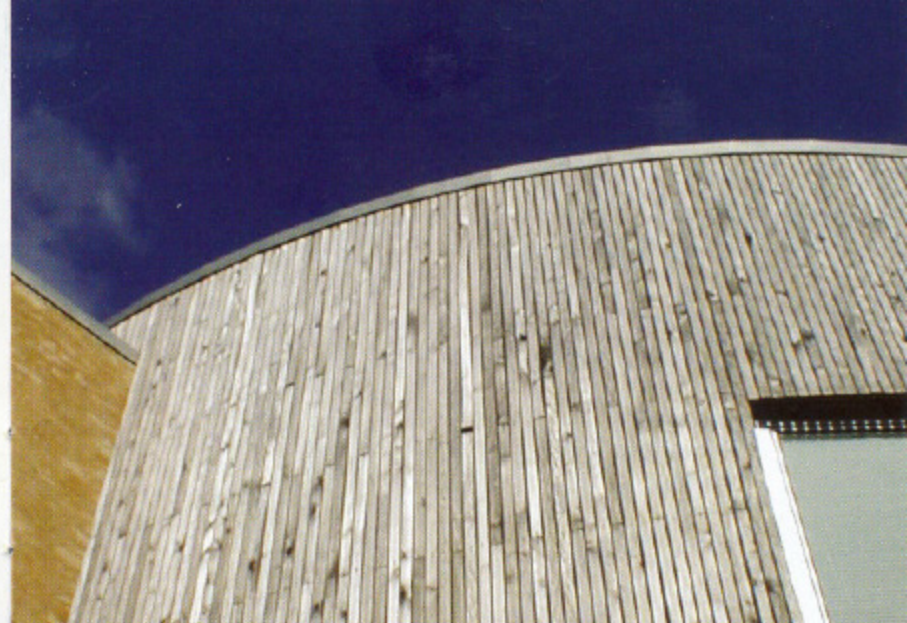
FORBEREDELSE TIL MONTERING

Eikeledning:

Benytt kun syrefaste spiker/skruer ved montering av eikeledning.

Ospeledning:

Ved montering av ospeledning skal det sørges for at hvert enkelt bord luftes. Ved montering av kledning med over- og underligger eller liggende rektangulær skal en avstandsskive på 5 mm benyttes. Le-li-skiven kan skaffes gjennom produsenten av lauvtrekledningen. Reklamasjon på trelastens kvalitet skal skje før panelet er montert.

MONTERING AV LAUVTREKLEDNING

Kvalitetsledning av osp og eik monteres i prinsippet likt som annen trekledning. For generelle bygningsdetaljer henviser vi til Byggforsk sitt Byggdetaljblad 542.102 Liggende trekledning og 542.101 Stående trekledning (www.byggforsk.no). For annen generell informasjon se Treteknisk sitt fagskrift FOKUS på Tre nr. 22 Utvendig kledning og nr. 30 Ubehandlede trefasader (www.treteknisk.no).

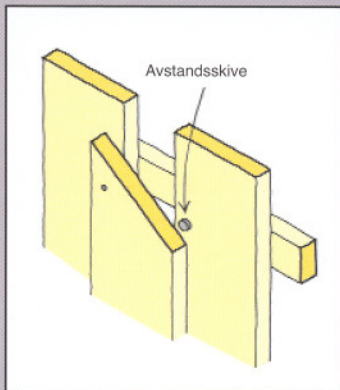
Både eik og osp kledning har lang levetid ved riktig montering, men under ekstreme klimaforhold er eik det beste alternativet.

Spesielle monteringsanbefalinger

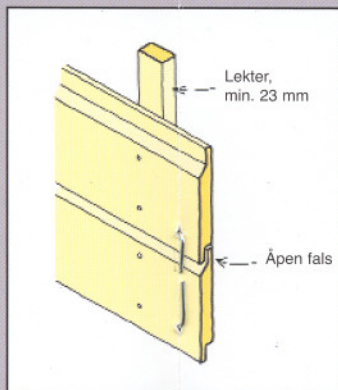
Osp- og eikeledning er produsert for å benyttes ubehandlet. Begge treslagene vil med tiden få en grå farge. Selv om kledning av osp og eik er designet for å stå ubehandlet, er pigmentering eller overflatebehandling mulig.

Ubehandlet kledning medfører at det er trevirket som er værhuden og slites mot vær, vind og fuktighet. Dermed er det svært viktig at de bygningsmessige detaljene er riktige for å gi en konstruktiv trebeskyttelse. God lufting er hovedprinsippene i disse bygningsmessige detaljene.

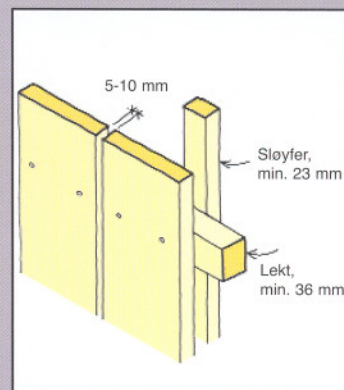
FIGUR 1.1

FIGUR 1.2

FIGUR 1.3

Utlekking

Ved stående kledning skal det benyttes minst 23 mm utlekting (figur 1.1).

Ved liggende kledning skal det benyttes minst 23 mm utlekting (figur 1.2).

Lektekledning, åpen falset kledning, spalteledning og spileledning skal monteres på sløyfer og lekter. Vi anbefaler en 23 mm sløyfe, og 36 x 48 mm lekte utenpå for å oppnå tilstrekkelig stivhet (figur 1.3).

Lufting av hvert bord til osp

(Tegning 3, lufting åpen fals. Lufting avstandsskive, låvepanel)

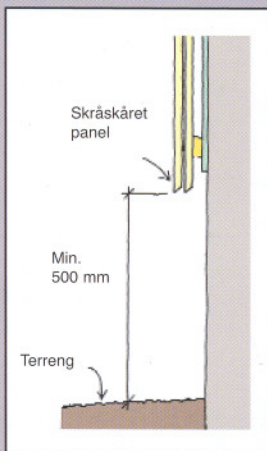
Osp må ha lufting av hvert enkelt bord for å beholde en god kvalitet. Dette oppnås gjennom åpen falset kledning (figur 1.2), låvepanel med 5-10 mm mellomrom mellom hvert bord (figur 1.3), eller ved bruk av en avstandsskive mellom over- og underligger (figur 1.1). For eik er dette ikke påkrevet.

Spikring/skruing

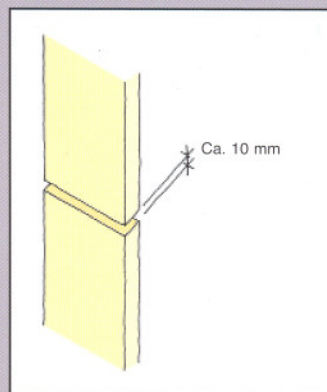
For normale kledningsdimensjoner (16 mm-22 mm tykkelse) gir spikring god nok forankring. Ved ønske om tykkere kledninger er det en fordel å velge skruer.

For å unngå sprekk i endene av eikebord er det en fordel å forbore endepartiene før spikring. Husk kun syrefast spiker til eik.

FIGUR 2

FIGUR 3

Avstand til bakke

Unngå å trekke kledningen lenger ned mot bakken enn ca. 50 cm (figur 2). Dette er spesielt viktig for osp. Hvis man ønsker kledningen nærmere bakken må en påregne hyppigere utskifting av de nederste bordene.

Skjøter

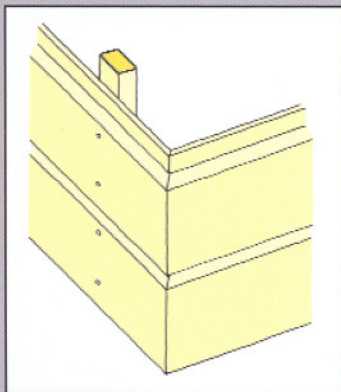
På stående kledning: Hvis mulig, unngå endeskjøter på veggens nederste halvdel. Skråskjær endekapene slik at vannet dreneres vekk fra endeveden (figur 3). På høye vegger (høyere enn ca. 6 m) gir en seksjonering av kledningen med et innlagt vannbrettbord i endeskjøter økt holdbarhet.

Hjørneløsninger liggende panel

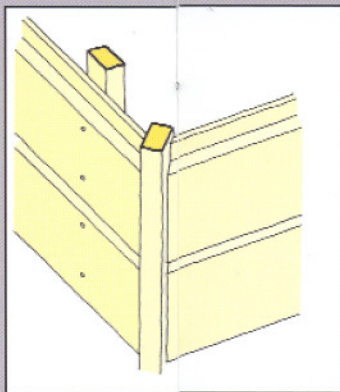
Spesielt for osp kan hjørneløsningene være avgjørende for panelets holdbarhet. Det avgjørende er å hindre fritt eksponert endeved.

Gjæring (figur 4.1), montering mot hjørnelist med 5 mm avstand (figur 4.2), og hjørnekasseløsninger (4.3) er anbefalte løsninger. Hjørnekasse anses som beste løsning.

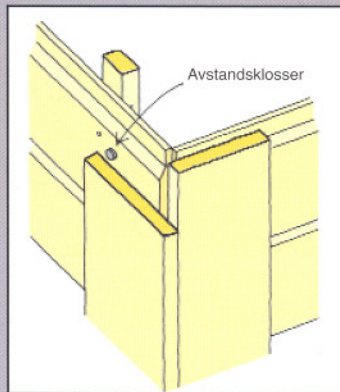
FIGUR 4.1

FIGUR 4.2

FIGUR 4.3

SPESIELLE TILTAK FOR EIK

På grunn av garvesyren i eik korroderes flere metaller og stoffer av eikeveden. Følgende metaller og stoff må forhindres fra kontakt med eikeved:

Jern

Benytt kun syrefast stål i spiker, skruer og beslag. (Galvaniserte produkter er ikke tilstrekkelig beskyttet).

Bly

Unngå kontakt mellom beslag og eikeved.

Ammoniakk

Unngå kontakt med veden.

VEDLIKEHOLDSFRI KLEDNING

Normalt benyttes kledning av osp og eik for at den skal stå ubehandlet. Den naturlige gråningen vil bli kledningens farge. Det vil ta tid før overflaten har en jevn gråfarge. Det er solstråling, vind og fukt som gir veggen den rette fargen med tiden. Gråningsprosessen som trevirket utsettes for vil variere ut fra hvor stor værbelastning veggene har. Takutspring, himmelretning (solinnstråling) og herskende vindretninger (regn og vind) gir variasjon i hvor raskt gråningen går.

Ved å innstille seg på at "tiden farger" huset ditt, vil gråningen være en spennende prosess å følge med på. Dette er den beste løsningen, men enkelte ønsker å få en raskere gråningsprosess. Per i dag er det kun osp som kan få en fremskyndet gråning med jernvitriol (jernsulfat).

Informasjon om produktet får du hos leverandøren av trevirket. Eksempler på kledning finner du på <http://www.lauvtrebruk.no/exec/17/Osp.html>

Utbedringer

Normalt snakker man om ubehandlede kledninger som vedlikeholdsfrie. En må være oppmerksom på at med tiden, normalt flere tiår, må enkeltbord som har fått stor naturlig nedbrytning skiftes ut. Dette er utbedringer med svært lange intervaller.

Utarbeidet av Norsk Treteknisk Institutt
www.treteknisk.no
 på oppdrag av Foreningen Norske Lauvtrebruk
www.lauvtrebruk.no